

OBSAH

ÚVOD K TRETIEMU VYDANIU.....	16
ÚVOD K PRVÉMU A DRUHÉMU VYDANIU.....	20
1. ETICKÉ TEORETICKÉ ZDROJE INTEGRÁCIE ETIKY A EKONOMIKY	
1.1 Etika a morálka.....	22
1.1.1 Morálka.....	23
1.1.2 Štruktúra morálky.....	25
1.1.3 Rozdiel medzi morálkou a právom ako regulátormi správania.....	29
1.2 Charakteristika hlavných etických smerov.....	32
1.2.1 Etika.....	32
1.2.2 Deontologická etika.....	35
1.2.3 Utilitaristická etika.....	39
1.2.4 Etika ľudských práv.....	41
1.2.5 Etika cnosti.....	43
1.2.6 Etika diskurzu.....	46
1.2.7 Etika zodpovednosti.....	48
1.2.8 Moderná etika.....	53
2. CHARAKTERISTIKA PODNIKATEĽSKEJ ETIKY AKO INTEGRAČNEJ VEDY	
2.1 Podnikateľská etika, jej predmet a funkcie.....	55
2.1.1 Vymedzenie pojmu.....	55
2.1.2 Funkcie podnikateľskej etiky.....	56
2.1.3 Predmet podnikateľskej etiky ako aplikovanej etiky. . . .	56
2.2 Vývoj podnikateľskej etiky ako interdisciplinárnej vedy. . . .	58
2.2.1 Vznik podnikateľskej etiky.....	58
2.2.2 Podnikateľská etika v Európe.....	59
2.2.3 Začiatky podnikateľskej etiky na Slovensku.....	59
2.3 Hlavné koncepcie podnikateľskej etiky.....	61
2.3.1 Homannova koncepcia systematického miesta morálky v trhovom mechanizme.....	61

2.3.2	Ulrichova koncepcia integratívnej hospodárskej etiky...	63
2.4	Charakteristika dualizmu ekonomiky a etiky.....	65
2.4.1	Historické korene dualizmu ekonomiky a etiky.....	65
2.4.2	Potreba integrácie ekonomiky a etiky.....	69
2.5	Zisk verzus etika.....	70
2.5.1	Zisk ako motív.....	70
2.5.2	Zisk ako morálna povinnosť.....	71
2.5.3	Maximalizácia zisku ako vecná nevyhnutnosť.....	72
2.5.4	Komu patrí primát v konflikte zisk verzus etika.....	73
2.6	Úrovne prieniku etiky a ekonomiky.....	75
2.6.1	Globálna úroveň.....	77
2.6.2	Makroúroveň.....	78
2.6.3	Mezoúroveň.....	79
2.6.4	Mikroúroveň.....	80
2.6.5	Interakcia medzi štyrmi úrovňami.....	81
2.6.6	Prehľad niektorých etických problémov v ekonomike na Slovensku.....	82
2.7	Výzvy globalizácie smerom k podnikateľskej etike.....	84
2.7.1	Podstata globalizácie.....	84
2.7.2	Svetové hospodárstvo - svetová hospodárska etika? . . .	88
2.7.3	Kritická svetová verejnosť dospelých občanov.....	89
3.	PODNIK AKO SUBJEKT ZODPOVEDNOSTI	
3.1	Podnik ako súčasť spoločenského systému.....	91
3.1.1	Ekonomická úloha podnikov.....	92
3.1.2	Nové prístupy k postaveniu podnikov.....	93
3.1.3	Zisk verzus etika v podniku alebo krátkodobý rozvoj verzus dlhodobá prosperita.....	94
3.1.4	Faktory podporujúce dlhodobú prosperitu podniku....	95
3.1.5	Vplyv makroúrovne na podnikovú sféru.....	97
3.2	Teória záujmových skupín (<i>stakeholderov</i>) - teória spoločenskej zodpovednosti podniku.....	97
3.2.1	Teória záujmových skupín (<i>stakeholderov</i>).....	98
3.2.2	Vymedzenie typov spoločenskej zodpovednosti podnikov.....	100
3.2.3	Vymedzenie spoločenskej zodpovednosti podnikov. . .	104
3.2.4	Konflikty medzi skupinovými záujmami.....	106

3.2.5 Hľadanie konsenzu.....	108
3.2.6 Charakteristika morálnej zodpovednosti podnikov.	109
3.3 Súčasnú ekologickú, hospodársku a sociálnu podmienku	
na rozvoj podnikov.....	115
3.3.1 Princíp kontextuálnej relativity.....	115
3.3.2 Podniky v podmienkach trvalo udržateľného rozvoja..	115
3.3.3 Súvislosť medzi ekológiou a ekonomikou.....	118
Dilema č. 1: Zodpovednosť pred zamestnancami verzus	
zodpovednosť za životné prostredie.....	120
Dilema č. 2: Etická zodpovednosť aj pred konkurenciou?.....	121
Dilema č. 3: Zisk verzus znečistenie ovzdušia.....	122
4. MANAŽÉRSKA ETIKA AKO PROFESIJNÁ ETIKA	
4.1 Kto je manažér?.....	124
4.1.1 Úroveň manažmentu.....	128
4.1.2 Manažérske schopnosti a zručnosti.....	129
4.1.3 Roly manažéra.....	131
4.2 Charakteristika manažérskej etiky.....	134
4.2.1 Manažérska etika ako individuálna etika.....	135
4.2.2 Manažérska etika na inštitucionálnej úrovni.....	136
4.2.3 Diskusia o znakoch profesie.....	136
4.2.4 Manažér ako profesia.....	140
4.3 Manažérska profesijná etika - etika riadenia ľudí.....	144
4.3.1 Profesijný etický kódex manažérov.....	144
4.3.2 Vymedzenie manažérskej etiky.....	152
4.3.3 Základné etické východiská manažérskej etiky:	
humanizmus a zodpovednosť.....	154
4.4 Etický profil moderného manažéra.....	158
4.4.1 Model etického profilu manažéra.....	159
Dilema č. 4: Manažment bolesti.....	165
Dilema č. 5: Zodpovednosť za všetkých zamestnancov.....	165
5. ETIKA V MANAŽÉRSKOM ROZHODOVANÍ	
5.1 Druhy rozhodovacích procesov.....	168
5.2 Oblasti výskytu etických problémov.....	169
5.3 Etika a subjekt rozhodovania.....	171
5.3.1 Etické konanie - dobrovoľné konanie.....	172

5.3.2 Manažér a etika.....	174
5.3.3 Faktory vplývajúce na etické rozhodovanie.....	175
5.3.4 Rozdelenie kompetencií a zodpovednosti v rozvoji etiky v organizácii.....	177
5.3.5 Model etického rozhodovania.....	179
5.4 Rozhodovací proces a Kohlbergova teória vývoja morálnych úsudkov.....	180
5.5 Podstata a význam etických dilem v manažérskej činnosti.....	183
5.5.1 Miesto eticko-ekonomických dilem vo vysokoškolskom vzdelávaní.....	186
5.5.2 Základné prvky eticko-ekonomickej dilemy.....	187
Dilema č. 6: Frustrujúce pracovné prostredie.....	189
6. INŠTITUCIONALIZÁCIA ETIKY V PODNIKU A ORGANIZÁCII	
6.1 Etický program organizácie.....	191
6.2 Formy inštitucionalizácie etiky v organizácii.....	193
6.2.1 Postup pri implementácii etiky.....	194
6.2.2 Podnikový etický kódex.....	195
6.2.3 Etický leitmotív.....	195
6.2.4 Riaditeľ pre etiku.....	195
6.2.5 Ombudsman pre etiku.....	196
6.2.6 Komisia pre etiku / Etická rada / Výbor pre etiku.....	197
6.2.7 Etické okrúhle stoly.....	197
6.2.8 Seminár o etike a seminárna časť o etike.....	198
6.2.9 Etický workshop.....	199
6.2.10 Etické diskusné fórum.....	200
6.2.11 Horúce linky.....	200
6.2.12 Etické bilancovanie.....	201
6.2.13 Etický audit.....	201
6.2.14 Osobný rozhovor o etike.....	203
6.2.15 Etika a dobrovoľnosť.....	204
6.3 Charakteristika a tvorba podnikových etických kódexov....	204
6.3.1 Etické kódexy - samoregulácia podľa skupinových etických noriem.....	204
6.3.2 Efektívnosť kódexov.....	206
6.3.3 Podstata etických kódexov.....	207
6.3.4 Funkcia a význam etických kódexov.....	207

6.3.5 Typy etických kódexov: profesijný, odvetvový, podnikový.	208
6.4 Podnikový etický kódex.....	211
6.4.1 Príčiny záujmu o etické kódexy.....	213
6.4.2 Okruhy morálnych problémov v podnikovom kódexe.	215
6.4.3 Námietky voči kódexom.....	215
6.4.4 Zmysel a výhody etických kódexov.....	217
6.5 Implementácia etického kódexu do organizácie.....	219
6.5.1 Možné problémy pri zavádzaní kódexov do praxe.....	219
6.5.2 Podmienky a postup implementácie kódexu.....	220
6.5.3 Požiadavky na podnikový etický kódex.....	225
7. ETICKÉ PROBLÉMY V PRACOVNOPRÁVNÝCH VZŤAHOCH	
7.1 Etické aspekty pracovnoprávných vzťahov.....	234
7.1.1 Práca - základ pracovnoprávných vzťahov.....	235
7.2 Diskriminácia v pracovnoprávných vzťahoch.....	247
7.2.1 Vymedzenie pojmu diskriminácia. Negatívna a pozitívna diskriminácia.....	248
7.2.3 Diskriminácia v pracovnoprávných vzťahoch.....	251
7.2.4 Typy diskriminácie v pracovných vzťahoch.....	252
7.2.4 Opatrenia proti diskriminácii.....	258
7.3 Uvoľňovanie zamestnancov ako etický problém.....	259
7.4 <i>Whistleblowing</i> - oznamovanie neetických a nelegálnych skutkov na verejnosti.....	266
7.4.1 Vymedzenie pojmov.....	266
7.4.1.1 Lojalita.....	266
7.4.1.2 Pojem <i>whistleblowing</i>	268
7.4.2 Etické aspekty zverejňovania.....	271
7.4.3 Ochrana zverejňujúcej osoby.....	274
Dilema č. 7: Koho prepustiť zo zamestnania?.....	278
Dilema č. 8: <i>Whistleblowing</i>	279
Dilema č. 9: Znevýhodnenie žien.....	281
8. ETICKÝ ASPEKT KOMUNIKÁCIE V ZAMESTNANECKÝCH VZŤAHOCH	
8.1 Podstata a význam komunikácie.....	282
8.1.1 Komunikácia a jej štýly.....	283
8.1.2 Interpersonálna komunikácia, jej význam a štýly.....	287

8.2 Diskurz ako štýl komunikácie.....	289
8.3 Komunikácia - možný zdroj konfliktov v zamestnaneckých vzťahoch.....	291
8.3.1 „Ženské“ a „mužské“ rituály v komunikácii - možný zdroj konfliktov.....	291
8.3.2 Odkrývanie rituálov - predchádzanie etických konfliktov.....	294
8.4. Neetická komunikácia a správanie na pracovisku ako zdroj konfliktov.....	301
8.4.1 <i>Mobbing, bossing, bullying, staffing</i> pracovisku.....	301
8.4.2 Sexuálne obťažovanie na pracovisku ako etický problém	310
8.4.2.1 Vymedzenie pojmu sexuálne obťažovanie.....	310
8.4.2.2 Opatrenia na zamedzenie sexuálneho obťažovania na pracovisku.....	315
Dilema č. 10: Sexuálne obťažovanie.....	317
 9. ETIKA V SLUŽBÁCH	
9.1 Čo sú to služby?.....	319
9.1.1 Vlastnosti služieb.....	321
9.1.2 Klasifikácia služieb.....	324
9.1.3 Miesto zákazníka v službách.....	325
9.1.4 Faktory ovplyvňujúce správanie spotrebiteľa.....	327
9.2 Legitimita a opodstatnenosť etiky v službách.....	328
9.2.1 Asymetrická informácia.....	328
9.2.2 Absencia jednoznačnej garancie výsledku.....	329
9.3 Ľudský činiteľ v službách.....	330
9.3.1 Etické požiadavky na zamestnancov vo sfére služieb....	330
9.3.2 Etiketa a etika pracovníka v službách.....	330
9.3.3 Etiketa.....	331
9.3.4 Etika v službách.....	332
9.3.5 Spoločné a rozdielne črty etikety a etiky.....	333
9.4 Odborné zručnosti pracovníka.....	335
9.5 Komunikatívne zručnosti pracovníka.....	336
9.6 Význam etických kódexov vo sfére služieb.....	337
Etický kódex Národnej asociácie realitných kancelárií Slovenska ..	339
Kódex etiky v poisťovníctve.....	345
Dilema č. 11: O vzťahu k spotrebiteľovi.....	347

10. ETIKA V ÚČTOVNÍCTVE A AUDÍTORskej ČINNOSTI	
10.1 Vymedzenie účtovníctva a audítorstva.....	349
10.1.1 Podstata, ciele a predmet účtovníctva.....	349
10.1.2 Podstata audítorskej činnosti.....	351
10.2 Niektoré etické aspekty v účtovníctve a audítorstve.....	352
10.3 Etické štandardy v účtovníctve a audítorstve.....	358
10.3.1 Etický kódex audítora na Slovensku.....	360
10.4 Miesto etiky vo vedení účtovníctva.....	362
10.4.1 Férovosť.....	363
10.4.2 Etický princíp cti v účtovníctve.....	364
10.4.3 Spôsoby nečestného konania.....	365
10.5 Priaznivé prostredie na účtovnícke podvody.....	369
10.5.1 Charakterové vlastnosti a etický profil účtovníka.....	369
10.5.2 Vplyv podnikovej kultúry a organizačnej štruktúry podniku na konanie jednotlivca.....	371
Etický kódex Slovenskej komory certifikovaných účtovníkov.....	372
Dilema č. 12: Oznamenie chyby.....	378
11. ETIKA V BANKOVNÍCTVE	
11.1 Podstata, význam a funkcie bánk.....	380
11.2 Spoločenská zodpovednosť banky voči svojmu okoliu.....	383
11.3 Etické problémy spojené s dvojakou funkciou bánk.....	388
11.3.1 Všeobecné zásady pre inštitúcie poskytujúce úvery.....	388
11.3.2 Etický aspekt zachovávanía bankového tajomstva.....	391
11.3.3 Ďalšie neetické praktiky v bankovníctve.....	392
11.3.4 Etické aspekty vo svetovej dlhovej kríze.....	395
11.3.5 Unikátny etický problém: kapitálový tok z rozvojových krajín.....	398
11.4 Chápanie noriem v etike bankovníctva.....	399
11.4.1 Legálnosť v bankovníctve.....	400
11.4.2 Férovosť v bankovníctve.....	400
11.4.3 Férový zisk.....	402
11.4.4 Spoločenská legitimita.....	403
11.4.5 Oprávnenosť a dôveryhodnosť.....	403
11.5 Inštitucionalizácia profesijnej etiky v slovenskej bankovej sfére.....	404
Etický kódex bánk v oblasti ochrany spotrebiteľa.....	406

Dilema č. 13: Úplatok.....	417
Dilema č. 14: Únik informácie.....	418
12. ETIKA V REKLAME	
12.1 Charakteristika marketingových aktivít.....	420
12.1.1 Vymedzenie marketingu.....	420
12.1.2 Podstata, miesto a význam reklamy v marketingovej komunikácii.....	423
12.1.3 Reklama ako propagácia výrobku.....	424
12.1.4 Kritika reklamy.....	426
12.2 Etické aspekty reklamy.....	427
12.2.1 Základné etické požiadavky - pravdivosť, slušnosť, čestnosť.....	428
12.2.2 Manipulácia so spotrebiteľmi je v reklame neprípustná.....	430
12.2.3 Diskutované etické problémy v reklame.....	431
12.3 Subjekty zodpovednosti za etiku v reklame.....	431
12.3.1 Etická zodpovednosť výrobcov.....	432
12.3.2 Podnik - etika - reklama - ekológia - sociálne problémy.....	433
12.3.3 Zodpovednosť reklamných agentúr.....	433
12.3.4 Zodpovednosť médií.....	434
12.3.5 Verejnosť ako subjekt zodpovednosti.....	435
12.3.6 Vláda ako subjekt zodpovednosti.....	436
12.4 Formy etickej samoregulácie na Slovensku.....	436
Dilema č. 15: O pravdivej informácii o výrobku.....	438
Etické zásady reklamnej praxe platné na území Slovenskej republiky.....	439
Literatúra.....	461
Menný register.....	479
Vecný register.....	482